

Tesettür, Eşitlik ve Toplumsal Rol

Eûzubillahimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm.

*el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âki-
betü li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ
seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ec-
maîn.*

*İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-
kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi
hedyü muhammedin sallallahu aleyhi ve sel-
lem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle
muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve
külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-mut-
tasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve sel-
leme ennehû kâle;*

*الْمَجَالِسُ ثَلَاثَةٌ: غَانِمٌ، وَسَالِمٌ، وَشَاحِبٌ. فَأَمَّا
الْغَانِمُ فَالَّذِي يَذْكُرُ اللَّهَ، وَأَمَّا السَّالِمُ فَالَّذِي
يَسْكُتُ، وَالشَّاحِبُ الَّذِي يَخُوضُ فِي الْبَاطِلِ.*

*el-Mecâlisü selâsetün ğânimün ve sâli-
mün ve şâhibün fe-emme'l-ğânimü fe'llezî
yezkürullahi ve emme's-sâlümü yeskütü
ve'sâhibü'l-lezî yehûdu fi'l-bâtılı.*

Sadaka Resûlullah fîmâ kâl.

Mefhari mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salavât.

Seyyidü's-sâdât Muhammed Mustafâ râ salavât.

Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salavât...

Salât-ı nâriyeyi de beraber okuyalım.

Allahümme salli salâten kâmileten ve sellim selâmen tâmmen alâ seyyidinâ Muhammedinillezî tenhallü bihi'l-ukad ve tenfericü bihi'l-kürab ve tukdâ bihi'l-havâic ve tünâlü bihi'l-rağâib ve hüsnü'l-havâtimi ve yüsteska'l-ğamâmü bi-vechihi'l-kerîm ve alâ âlihî ve sahibihî fî külli lemhatin ve nefesin biadedi külli mâlûmün leke.

a. Meclisler Üç Kısım Üzerinedir

“Meclisler üç kısım üzerinedir: Bir meclis ganimet meclisi, bir meclis sükut meclisi, bir meclis de günah meclisi.”

Meclis yani toplantılar şu üç şeyden ibaret: Ya orada ibadet taat olunur sevap kazanılır yahut sükut edilmek suretiyle günahтан kurtulunur veyahut tamamıyla günahlara insanı sokan toplantılardır.

Bu “ganimet meclisi” diye zikrolunan meclis ki bu meclis zikir meclisidir. Zikir meclisleri ganimet meclisleridir. Ganimet diye harplerde kazanılan ganimet, düşmandan alınan mal mülk nelerse, bunlara ganimet tâbir ediliyor. Bu ganimet, meclislerde Allahu Teâlâ'nın zikriyle meşgul olunan yerler bu ganimetlerden mâduttur. Orada [savaşta] dünyanın fâni metâi ele geçer, burada da âhiretin ebedî saadet ve selameti ele geçer.

Bunun için ehl-i zikri geçenlerde izah ederken, bugün birşey gördüm de çok hoşuma gitti de onun için bunu tekrar ediyorum.

Ehl-i zikir, *lâ ilâhe illallah* diyenler olmakla beraber Cenâb-ı Allahu Zülcelâl hazretleri Kur'ân-ı Azîmüşşân'da ehl-i zikri ehl-i ilimle, *fes'elû ehle'z-zikri*.¹ “Sorgularınızı zikir adamlarına sorunuz.” diyerekten ehl-i ilimle [açıklamış.]

E zikir adamlarımızın çoğu bugün cahildir, bir şey bilemezler. Ancak o Allah demesini yahut *lâ ilâhe illallah* demesini öğrenmiştir onu

söyler. Ama ilim meselesinden bir şey sorulduğu vakitte onu halledecek iktidarı yoktur.

b. Ehl-i Zikir Kimdir?

Öyleyse bu ehl-i zikir kimdir?

[Ehl-i zikir] ehl-i ilimdir demişler. Yalnız bugün okuduğum şeyde, “Ehl-i ilim ehl-i zikir dir.” diyor. İlim adamı ilim adamı mıdır, öyleyse zikir adamıdır, ehl-i zikirdir o. Çünkü Allah o adı ona vermiş. Yani alimler zâkir olurlarsa alimlerdir. Zâkir oldukları müddetçe alimdir, zâkir değilse alim değildir. Bu aya giden bilginler de dolu dünyada ama kıymeti yoktur. Bilgi metâ. Para nasıl şeyse, para insanlarda ne kadar kıymetse bilgi de öyle bir kıymettir, dünya metâından ibarettir. Bu bilgilerin sayesinde dünyada rahat edersin, âhirete bir şey yok. Âhiretteki ameldir. Bilgin âhirete yarıyorsa bunun başı da zikrullah ile başlıyor.

Onun için ehl-i zikir deyişinin, Cenâb-ı Hakk'ın, “Ehl-i zikirden sor.” deyişinin sebebi, ilim adamlarının ehl-i zikir olmasına bağlı. İlim insanı ehl-i zikirse; ibadetinde, taatında, zikrullahında sabit, kâim bir insan ise ona sor soracağını. Yok ibadetten taattan haberi yoksa,

bilgileri sayesinde gelişi güzel ömrünü geçiriyorsa onun yanından uzak ol, demek istemiş.

c. Hanımımız İslâm Hanımına Uygun Bir Hanım Mıdır?

Bugünkü dersimiz kadın hakkında idi.

«الْمَرْأَةُ عَوْرَةٌ. وَإِنَّهَا إِذَا خَرَجَتْ اسْتَشْرَفَهَا
الشَّيْطَانُ، وَإِنَّهَا أَقْرَبُ مَا تَكُونُ إِلَى اللَّهِ وَهِيَ
فِي قَعْرِ بَيْتِهَا»

el-Mer'etü avretün ve innehâ izâ haraceti's-teşrafehe's-şeytânü ve innehâ akrabü mâ tekûnü ila'llahi ve hiye fî ka'ri beytihâ.

Taberânî ve İbn Hibbân İbn Mes'ud'dan rivayet etmiş.

Bu hususta dinimizin, şeriatın yolları on taneydi ya, on yoldan bir tanesi de iyilikle emir, yasaklardan men etmek idi. Şeriatın ondan birisi, onuncu parçası daima iyilikle emredeceksin: *Emr-i mârûf nehy-i ani'l-münker*. Her Cumada hatip hutbede bunu okur, her Cuma. Müslümanlığın, İslâm şeriatının ilk başında *emr-i mârûf nehy-i ani'l-münker* gelir. Bununla her müslüman mükellef ve muvazzaf-

tır. Her müslüman! Ehl-i îmânım diyen her insan *emr-i mârûf* yapacak, *nehy-i ani'l-münker* yapacak. *Emr-i mârûf* Allah'ın emirlerini tebliğ, *nehy-i ani'l-münker* Allah'ın yasaklarından herkesi men etmeye çalışacak. Fakat buna herkesin tabii gücü yetmez, bunu bölümlere ayırmışlar.

Her ne olursa olsun, şimdi buradaki kadın meselesi bizim hepimizin kendisine taalluk eden bir meseledir.

Hanımımız İslâm hanımına uygun bir hanım mıdır?

İslâm, İslâm'ı kabul etmiş İslâm üzerine yaşayan bir hanım mıdır değil midir, onu tetkik etmek lazım.

Bugün ki insanları şöyle gözümüzün önüne alacak olursak, hep bakıyorsunuz birçok insanlar bugün tesettür denilen şeyi kabul etmiyor yahut yapamıyor, neyse. Buna insan havsalasında tâbir bulmak da güç, söylemesi de müşkül.

Nasıl insan bunları bugün ki duruma sokabilir yani?

Bu senin hanımınsa, bu senin kızınsa, bu senin evladınsa sen bunu ateşte nasıl yakarsın?

Şimdi ilk zamanın insanlarını, İslâm'dan evvelki insanları hepimiz ayıplarız. İsmi unuttum şimdi, birisinin kızını düşman tarafı gelmiş esir almış, kızını da kaçırmışlar oradan. Baskınlar yapıyorlarmış böyle, Araplarda âdet. Baskınlar yapıyorlar, onun da koyununu, keçisini, devesini, ne bulursa katıyor önüne götürüyor. Bu arada karısını kızını da kaçırmışlar.

Bir müddet sonra sulh olmuşlar, barışmışlar kabileler biribirleriyle ama adam oğluyla kızı evermiş. Oğluyla kızı evermiş, bir müddet sonra da, “Eh sulh olduk, istersen kızını al.” demiş. Kıza da, “Muhayyersin, ister gittiğin yerde kal, ister babanın evine dön.” demiş.

Kız, “Ben evlendim artık, çoluğa çocuğa da karıştık, dönemem babamın evine.” demiş.

O kabile reisi olan zât, “Kızım benim evime neden dönmedi?” diyerekten bundan çok üzölmüş, tutmuş ne kadar bundan sonra kız evlâdı olursa, “Bunlarda hayır yok!” diyerekten diri diri gömmüşler. Diğer kabileler de, Arap kabileleri de buna iltihak ederekten onlar da başlamışlar kız çocuklarını diri diri gömmeye. Bu cahiliyet devrinde, tâ Peygamberimizin zamanına kadar devam edegelmiş.

Bunun Sûre-i Fâtır ve Sûre-i Şems’de güzel izahları vardır.

Tabii o zaman öldürme bir cinayettir. Tabii öldürüyor ama o bir sabîdir, [öldüren] kendi bir günaha giriyor tabii, kâtil oluyor başka. Fakat o sabî ölmek suretiyle günahlardan kurtulmuş oluyor, eh bir an evvel Cenâb-ı Hakk’ın rahmetine kavuşuyor. Ölüyor ama Cenâb-ı Hakk’ın rahmeti geniş ona dahil oluyor.

Ya bugünün insanı [ne yapıyor]?

Evladını diri diri cehenneme atıyor. O mezara atıyordu bu da cehenneme atıyor.

Neden?

Dinini bilmeyen bir evlat, imanını bilmeyen bir evlat yetiştirmek kadar acı bir şey varmıdır acaba?

Bir babanın ilk vazifesi, nasıl onu Mektebe gönderip de A’yı Be’yi öğretiyorsa, ona da İslâm’ın şartlarını öğretecek ve tatbik de ettirecek. Şartı öğretmekle kâfi gelmez.

Onun için bizim akâid meselesi ile muhaddisîn arasında bir fark var. Bizim akâidimizde dil ile ikrar kalp ile tasdik şart. Fakat muhaddisîn meselesine gelince muhaddis der ki, “Dil ile ikrar, kalp ile tasdik, amelün bi’l-erkân.”

Ki bu çok kavîdir. Çok kavîdir, kavîyi almak zayıfı almaktan elbette evlâdır.

Binâenaleyh dil ile ikrar ettin, kalbinle de tasdik ediyorsun ki Allah birdir, bu mülkün sahibidir, varlıkların sahibidir. Rezzâk'tır, Rahîm'dir, Kerîm'dir, bir sürü sıfatlarıyla beraber. E ama *amelün bi'l-erkân* yok. Öyle olmadı işte, *amelün bi'l-erkân* [olmazsa] olmadı. Sen yemeğin faydalı olduğunu biliyorsun, içmenin de faydalı olduğunu biliyorsun, yüreğin yanıyor içmiyorsun, karnın acıkıyor yemiyorsun. Eh netice itibariyle zayıflıyor ve ölüyorsun.

Kabahat kimin?

Yemeyenin ve içmeyenin.

Binâenaleyh İslâm dinini bilip de işlemek, ekmek ve su varken yememeye benzer.

Onun için kadın hakkındaki sözlerimizi söylemeyi bugün zâid gibi görüyorum. Çünkü çok çığırından çıkmış bir durumdayız.

Halbuki bunu ufacık akl-ı selîm sahibi idrak eder, düşünürse ki ben müslüman mıyım?

d. Müslümanlıkta Tesettür Var Mıdır Yok Mudur?

Müslümanım.

Müslümanlıkta tesettür var mıdır yok mudur?

Şunu, aklıma geldi, [söyleyeyim.] Mekke ahalisi vaktiyle kadınlarına hakim durumda. Sert adamlar, kadınlarına sözlerini geçirmişler ne derlerse o oluyor. Kadın itiraz edip bir şey yapamıyor, erkeğinin hükmünde. Muhâceret olmuş, Medîne-i Münevvere'ye gelmişler. Medîne-i Münevvere'nin halkında da aksi de aksi, kadınlar hakim. Kadınlar erkekler üzerinde nüfus sahibi.

Şimdi Mekkelilerle Medineliler arasında bu râbıta olunca, Mekke kadınları Medine kadınlarından öğrendikleri usul üzerine erkeklerine karşı dirsek çevirmeye başlamışlar. “Biz Mekke'deyken böyle değildik yahu, buraya gelince neden bunlar böyle oldu?” diyerekten [erkekler Peygamber Efendimize] şikayete gelmişler. İş anlaşılıyor ki mıntıkaldakine göre insanlar uyuyor.

Biz de bugün Avrupa ile temas halindeyiz, onlar buraya gelir, biz oraya gideriz. Gide gele oranın âdât-ı ananesi de bizim içimize girmiş,

şimdi oradaki çıplaklık buraya da gelmiş. Ama bu gâvur da biz müslüman.

Onun yaptığını biz nasıl yaparız?

Burasını düşünmek lazım bir de.

Bunu düşünemeyince insan tabii, “O da adam biz de adamız.” [der.]

Ama o gâvur?

O da Allah'ın kulu değil mi?

O gâvur da Allah'ın kulu.

Ne yapalım?

Mülk Allah'ın, Allah nasıl isterse öyle tasarruf eder. Bu gavuru da yaratmış onun da bir hizmeti var yeryüzünde. O gavuru yaratmasaydı aya da giden olmazdı, bu makineleri de yapan olmazdı. Onun da lüzumu var demek.

Onun için kadın hakkındaki sözleri ben sizin bilgilerinize bırakırım. Onun için herkes bu hususta nasıl davranması lazım gelirse [öyle davranın.]

Çünkü çocuk daha küçük yaşından alışır. Küçük yaşında ne şekilde alışırsa o o şekilde yaşar gider. Babasından anasından nasıl telkin aldıysa o telkin üzerine yaşar. Eğer öyle bir telkin almadıysa, dininden uzaksa, dininden haberi yoksa tabiatıyla zamanla uyacak. O zaman artık kimi ayıplarsanız ayıplayın.

İslâm devrinde, İslâm'ın ilk devrinde kadınlarımız camiye gelirler, Resûlullah'ın arkasında namaz kılarlardı. Fakat bir müddet sonra Resûlullah onların namazlarını, ilk devir bu, namazlarını mahalle camilerinde veyahut da evlerinde kılmalarını tavsiye etti. Bunun üzerine hanımlardan birisi geldi;

“Yâ Resûlallah! Ben sizin arkanızda namaz kılmayı istiyorum. Bu büyük şeref, bir devlettir.”

Hangimiz istemeyiz Peygamberin arkasında namaz kılmasını?

Hepimiz isteriz.

Bu kadın da istiyor;

“Yâ Resûlallah! Biz de senin arkandan namaz kılalım.”

E Peygamber Efendimiz'in arkasındaki namazla lâlettayın başka adamın arkasındaki namaz bir olur mu?

Elbette ki bir olmayacak.

Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* razı olmadı. Razı olmadı! Senin evinden çıkıp da buraya kadar geleceksin, benim arkamda namaz kılacaksın; o zaman tramvay yok, otobüs yok, otomobil yok, insanlar arasında kalabalık

da yok. Herkes de zaten melek gibi o zamanın insanları.

Öyle bir devirdeyken bile, sabahleyin de erken, karanlık ortalık, öyleyken bile Resûlullah razı olmadı onların kendi arkalarına gelip de namaz kılmalarına. Dedi, mahalle caminizde, mümkünse evinizin en derin, *ka'r* diyor, yani başkaları tarafından görülmesi imkân olmayan bir köşesinde kılınız namazınızı. Bu sizin için en güzel bir şeref.

Bilirsiniz ki kadının üç vasfı vardır: Birisi yüzü, birisi sözü, birisi de gözü. Yüzü, gözü, sözü meydanda olduktan sonra onu sen hangi kılığın içerisine sokarsan sok, hangi kılığın içerisine sokarsan sok onun tîneti neyse o tînetini icrâ edecek. Tîneti neyse!

Onun için onların en güzel örtüleri evlerinde oturmak. Gideceği vakitte efendisiyle, büyük annesiyle, şununla bununla edep dairelerinde bir yere gidilir gelinir; anasının evine, babasının evine, komşusunun evine mesela gidecekse bu şekilde gider gelir. Öyle lâlettayın [gidip gelmek olmaz.] Görüyorsunuz hepimizin bildiği şeyler, bunları söylemeye bile lüzum yok.

Hanımdır, yatağından kalkmış, sabahleyin kapının önünden manav geçiyor, yemek satanlar; elma, armut, bir şey satıyor. Bu kılığıyla çıkıyor bana şundan veriver, bundan da ver diyor. Keseyi alıyor onun önünde dolduruyor götürüyor evine koyuyor, bunu da yiyor. Beyi de biliyor bu işi. Bakkala da gidiyor o kılığıyla, her yere gidiyor.

E bu, İslâm ile ne kadar barışır bu iş?

İslâm şuuruyla nasıl barışır bu iş?

Bir şey diyemeyiz.

Emr-i ma'rûf yapamazsın, *nehy-i ani'l-münker* yapamazsın. İslâm'ın şartı ya sözde, yapamazsın. Yaparsan başına bela olur.

Allah affetsin kusurlarımızı.

Onun için burada diyor ki;

Ve innehâ akrabü mâ tekûnü ila'llahi.

“Kadının Allah'a en yakın olacağı an.”

Allah'a yakınlık var ya, bu yakınlık ânı;

[*Ve hiye fî ka'ri beytihâ.*] “Ancak evinin derin bir köşesindeki Cenâb-ı Hakk'a yöneliştir.”

“Sen benim kalbime bak!” diye şimdi bir piyasanın lafı var. Bunlar boş laflar, bunlar şeytan lafları. Kalbin numûnesi insanın hâlidir.

Doktor adamın yüzüne bakınca bu adam hastadır, sağlamdır daha yüzünden anlar, muayeneye bile lüzum kalmaz.

Şimdi kadının vazâifi çoktur da;

«الْمَرْأَةُ لَا تُؤَدِّي حَقَّ اللَّهِ عَلَيْهَا حَتَّى تُؤَدِّيَ حَقَّ
زَوْجِهَا كُلَّهُ. لَوْ سَأَلَهَا وَهِيَ عَلَى ظَهْرِ قَتَبٍ لَمْ
تَمْنَعُهُ نَفْسَهَا»

*el-Mer'etü lâ-tüeddî hakkallahi aleyhâ
hattâ tüeddiye hakka zevcihâ küllühû...*

Kadının [yapması gereken] iki hakkı var: Birisi kocasının hakkıdır, birisi de Allah'a olan borcu, insanlık, İslâmlık borcudur. Bu hiçbir kadın yoktur ki, Allah'a olan borcunu ödeyebilsin. Hiç kalkmıyor secdeden, daima namazda.

“Bu Allah'a olan hakkını ödeyemez, ta ki kocasına olan hakkı ödemedikçe.”

Kocasına karşı bir vazifesi var o kadının. O kadınlık vazifesini kocasına karşı lâyıık-ı vec-hile yapamadıkça Allah'a karşı vazifesini yapmış sayılmaz o kadın. Ne kadar çok elinden kitap düşmüyor okuyor, namazında niyazında ama kocasına karşı ihmalkâr. İhmalkâr! O ih-

malkârlığından dolayı Allahu Teâlâ onun kendisine olan şeyisini kabul etmez. Evvela kocasının hakkını yerine getirecek.

Niçin?

Kocasını besleyecek onu, ekmeğini o getirip veriyor ve o nikâhı da ona kıyılmıştır. Onun hukukuna riâyet edecek, onun izni olmadıkça da evden çıkmasına da izin yoktur. [Bir yere] gideceği vakitte; “Efendi, müsaade ederseniz ben bugün filan yere gitmek istiyorum.”

E efendisi de düşünür, lazım mıdır gitmesi değil midir?

“Kimle gideceksin, nasıl gideceksin?” diye sorar. E münasipse, “Eh haydi [git.]” der. Değilse, “Yok ben geleyim de beraber gideriz.” der yahut götüreyim der.

Niçin?

Efendim affedersiniz, muhabbetten dolayı olur bazı şeyler.

Kadın zayıf mahlûktur. Kadın mahlûkların en zayıfıdır. Saçı uzun aklı kısa dedikleri tâbir üzerine. İnsanlarda da bugün şehvet galebesiyle insanların şeytanı pek boldur. Şeytan mutlaka görünmeyen şeytan değil, insanlar-

dan da insanın şeytanları vardır. İnsan şeytanları. Bu insan şeytanlarının çok acaip durumları vardır.

Ben geçen dinlediğim bir hadiseyi size anlatacağım. Dinlediğim bir hadise, adam dert yanmak için geldi, söylüyor. Ben de o hadiseyi kapalı olarak size söylüyorum.

Evinin karşısındaki bir adam, menhus, ah-laksız bir adam evin genç hanımına göz takmış ve nasıl aldattıysa aldatmış hanım evden kaçmış. Sonra buluyorlar, iş meydana çıkıyor. O adam da iş meydana çıkınca mahalleden kaçıyor. Her türlü fenalıkları yapan bir adammış. Ama Allah esirgeye, insanın ailesini böyle iğfal edip kaçırıcı bir durumdaki insana siz ne dersiniz bilmem artık.

Nasıl tasavvur ederseniz?

“Bu insan insan mıdır?” dersiniz?

İnsan kılığında bir canavar. Şeytan demek bile doğru değil yani, şeytandan da üstün. Çünkü şeytan bu işleri yapamaz.

Ne oldu?

O aile söndü şimdi. Çünkü adam iğrendi, “Ben seni bir daha kabul etmem.” dedi. Öteki de kabul etmedi, götürdüler babasının evine teslim ettiler.

Eh, bunu yapan insan bunu neden yapabildi?

Yalnızlık fırsatından. Yalnızlık fırsatı [ve] zayıflık. Büyük muhitlerde, yüksek muhitlerde bulunuyorlar. Kadın kısmı evinin içinde olacak, yüksek muhitlerde [değil.] Fukara bir aile de değil. Oldukça müreffeh bir ailenin hanımı böyle bir âkıbete düşerekten hanesini söndürmüş bulunuyor.

Bu İslâmî kaidelere riâyetsizliğin birinci sebebi. Onun için bu gibi şeytanlar dünyada hiç [bir zaman eksik olmaz.] Bizim çocukluğumuzda da vardı. Kadınlar çarşaflydı o zaman, çarşaflyken de bu gibi hadiseler olurdu. O zamanın çapkınları da o zamana göre çeşitli hadiseler yaparlardı. Bunun için en iyisi aile hanımlarının evlerinde [oturmasıdır.]

Bunlar şimdi bağırırlar, “Biz esir miyiz? Böyle şey miyiz?” çeşitli laflarla filan ama işin temiz tarafına bak.

Bilir misiniz Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in hanımını?

Hazreti Âişe, validemizdir değil mi?

Bu insan ne kadar tîneti bozuk bir insandır ki ona da iftira ettiler. Peygamberle araları

bozuldu, âyet-i kerîme gelmeseydi ayrılacaklardı. Âyet-i kerîme geldi iş düzeldi. Âyet-i kerîme gelmeseydi babasının önünde de, Resûlullah'ın önünde de, bütün İslâm cemaatinin önünde de acı bir hadise olacaktı. E bu insan tîneti ölçüye gelmeyen bir şey.

Evet *lâ ilâhe illallah* diyor ama içi nasıl bakalım ya?

İş *lâ ilâhe illallah* ile bitmiyor ki!

Amelün bi'l-erkân. Onun için İslâm'da en mühim şey bildiğini yapabilmek. Bildiğini yaptın mı bilmediğini de Allahu Teâlâ o kimselere öğretir, öğrenirler onlar. Sebebini halkeder öğrenir. Yalnız kuru bilgi bir fayda temin etmiyor.

Onun için;

e. Kocasının Hakkını Tamamıyla Ödemedikçe, Allah'a Olan Kulluk Hakkını Ödemiş Sayılmaz

el-Mer'etü lâ-tüeddî hakkallahi aleyhâ.

“Allahu Teâlâ'ya olan hakkını kadın ödeyemez.” *Hattâ tüeddiye hakka zevcihâ küllehû.*

“Kocasının hakkını tamamıyla ödemedikçe.”

“Kocasının hakkını tamamıyla ödemedikçe, Allah'a olan kulluk hakkını ödemiş sayılmaz.”

Bu hususta bir kitap, çok yazılar vardır ya, Mevdûdî denilen bir alim varmış Pakistan'da. Bunun kadın hakkında bir yazısını anlatacağım. Kadın hakkında ne eser yazdıysa yazmışta, bu eseri takdim ediyorlar. Kadının hadisesi çok mühimdir. En müreffeh kadın da İslâm kadınıdır. En müreffeh, en rahat, en temiz kadın İslâm kadınıdır. Avrupa'ya gittik biz, Almanya'ya, sokakda kimse yok, evlerde kimse yok.

Yahu bunlar nerede bu hanımlar?

Hepsi fabrikada dediler.

Erkek bir işe gidiyor hanım da bir işe gidiyor. Akşamüzeri geliyorlar evlerine, tabii Allah ne verdiyse konservelerle filan idare oluyolar. Çünkü kanun ikisini de çalışmakla mükellef kılmış. İkiniz de çalışacaksınız, hayat ortaktır diyor. Sen de çalışacaksın ben de çalışacağım bu evi beraber idare edeceğiz diyor.

Ama İslâm'da öyle demiyor. İslâm'da diyor ki erkek çalışır, hanım evde iç nâzırıdır, dâhiliye nâzır. Erkek hâriciyecidir, inşaatta çalışır evinin nafakasını, ekmeğini tedarik eder, hanım da evin temizliğiyle, çamaşırıyla, yemeğiyle, vesairesiyle meşgul olur.

E bu hanım işe gidince evin işi tamamıyla muattal kalır. Ya yabancı hizmetkârların eline kalacak veyahut kir pis pas içerisinde...

Nasıl konuşuyorsun sen hocaefendi ya?

Bugünkü hayat nizamı bu senin söylediklerine kabil-i telif mi?

Bak yahudi ne yapıyor, dünyayı altüst ediyor. Biz de karılı kocalı bütün beraber çalışalım elbirliğiyle, daha müreffeh bir hayata alışalım, diye tenkitler edilir ama bizim dedemiz, babamızın zamanında [böyle değildi.] Biz eski devri de gördük şimdikini de görüyoruz. Onun için eski devirde bizim yalnız babalarımız çalışırdı, çok müreffehdik. Hem akşamdan eve gelinir, bir gaz lambası yanardı. Sokaklarda da gaz lambası, elektrik filan da yok fakat evin içerisinde tatlı bir hayatımız vardı.

E hanım da, annemiz de çalışsaydı, nine-miz de çalışsaydı, kız kardeşlerimiz de çalışsaydı başka mı olacaktık?

Yine öyle.

Çünkü [şu anda kadınların kazandıkları] süse yetmiyor, saltanata yetmiyor, kendisinin işte bir sürü israfları var, bunlara da yetmiyor.

Yalnız ne var arada?

Arada yalnız olan bir şey varsa perde yırtılıyor. Perde yırtılıyor ondan sonra da önüne geçmenin imkânının olmadığı hepimizce mâlum.

Tabii kadını Allahu Teâlâ çok [değerli] yaratmıştır. Kadın çok büyük bir cevherdir yani bulunur bir cevher değildir; altından, gümüşten, yakuttan, mercandan daha kıymetlidir. Şimdi ne acı şey ki kuyumcular bir altını, bir bileziği kilitleri, kasalarının içlerine, sandıklara saklarlar.

Niye?

Bizim altınlar çalınmasın diye.

Senin altınından daha çok kıymetli olan kadını niçin saklamıyorsun?

Ha o daha çok kıymetlidir. Çünkü o aynı zamanda senin neslinin idamesine yarar bir hazinedir o.

Senin neslinin idamesine yarar bir hazinedir!

Affedersin aziz kardaş, atlar vardır ya, atların methiyesi hakkında çok hadisler vardır. At, bu atların içerisinde Arap atları meşhurdur. Bu Arap atları evlenme zamanları geldiği vakitte bunu başka cinsten şey almasın diye kendi cinsinden bir erkek ata çekerler. Ondandır

sonra onun fercine bir kilit takarlarmış, ki başka hayvanla temas edipte başka hayyandan nesil almasın diyerekten o kadar korurlarmış.

Hayvanların korunmalarına dikkat ediliyor da insanların korunmasına dikkat etmemek ne kadar acı bir şeydir!

Allah muhafaza.

Bu evin, neslin idamesine yarar bir şey olduğu için buna çok dikkat etmek lazım.

Bizim bir mirasımız vardır, ölürüz, biz bir miras alırız.

Kimden alacağız mirası?

Babamızdan alacağız.

Babamız başkasıysa kimden alacağız?

Onun için;

«الْمَرْأَةُ فِي حَمْلِهَا إِلَى وَضْعِهَا إِلَى فِصَالِهَا
كَالْمُرَابِطِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. فَإِنْ مَاتَتْ فِيمَا بَيْنَ
ذَلِكَ فَلَهَا أَجْرُ شَهِيدٍ.»

[*el-Mer'etü fî hamlihâ.*] “O kadın hamile olduğu vakitten itibaren.” *İlâ vaz'ihâ ilâ fisâlihâ.* “O hamlini vaz edinceye, ayrılıncaya kadar.” *Ke'l-murâbıtı fî-sebîlillahi.*

Bak ne devlet veriyor İslâm kadına!

“Harpte, harp meydanında düşman karşısında nöbet bekleyen bir askere Cenâb-ı Hak ne sevap veriyorsa, bu kadın hamile olduktan tâ doğuruncaya kadar aynı sevabı alıyor.”

Düşman karşısında nöbet bekleyen askerin aldığı sevabı Cenâb-ı Hak bu anneye de veriyor!

Fe-in mâtet fîmâ beyne zâlike. “Oluyor ya bu, bazen kurban oluyorlar. Doğuramadan doğum hadiselerinde ölüyorlar.” *Fe-lehâ ecru şehîdin.* “O zamanda ona şehit ecri veriliyor.”

Nasıl bu asker orada düşman karşısında şehit oluyorsa, bu hamile kadın da biraz rahatsızlık dolayısıyla vaz u hamledemedi. O zaman mesela pek böyle doktorlarımız da yokmuş, ebelerimiz de yokmuş, bu tür zorlukların karşısında bazen ölüm hadiseleri [oluyormuş,] hâlâ yine olmaktadır da o. E buna da o zaman şehit sevabı veriliyor. Kıymetleri çok yüksek.

Bakınız şimdi yine;

«الْمَرْأَةُ إِذَا حَمَلَتْ كَانَ لَهَا حَالٌ أَجْرِ الصَّائِمِ
 الْقَائِمِ الْمُخْبِتِ الْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَإِذَا
 ضَرَبَهَا الطَّلُقُ فَلَا تَدْرِي الْخَلَائِقُ مَا لَهَا مِنْ
 الْأَجْرِ، فَإِذَا وَضَعَتْ كَانَ لَهَا بِكُلِّ مَصَّةٍ أَوْ
 رَضْعَةٍ أَجْرٌ نَفْسٍ تُحْيِيهَا، فَإِذَا فَطَمَتْ ضَرَبَ
 الْمَلِكُ عَلَى مَنْكِبَيْهَا، وَقَالَ: اسْتَأْنِفِي الْعَمَلَ»

*el-Mer'etü izâ hamelet kâne le-hâ hâlü
 ecri's-sâimi'l-kâimi'l-muhbiti'l-mücâhidi fî-
 sebîli'llahi, ve izâ darebehâ't-talku fe-lâ
 tedrî'l-halâiku mâ le-hâ mine'l-ecri, fe-izâ
 ve-daat kâne le-hâ bi-küllü massatin ev rada-
 tin ecrü nefsin tühyîhâ, fe-izâ fetamet da-
 rebe'l-melekü alâ menkibeyhâ, ve-kâle:
 iste'nifî'l-amele*

*el-Mer'etü izâ hamelet kâne le-hâ hâlü
 ecri's-sâimi'l-kâimi.* “Hamile olduğu vakitte
 bir kadın, o kadına vardır.” *Ecri's-sâimi.*
 “Oruçlunun sevabı.” *el-Kâim.* “Aynı zamanda
 gündüzleri sâim, oruçlu, geceleri de kâim,
 [namaz kılıyor].” *el-Muhbit.* “Aynı zamanda
 Allah'tan da korku üzerinde, hâif, son derece
 korkusu da kâmil.”

“Kâim ve sâim insana Cenâb-ı Hak ne sevap veriyorsa, bu hamile olan kadına da aynı sevabı veriyor.” *el-Mücâhidi fî-sebîlillahi*. “Aynı zamanda *fî-sebîlillah* düşman karşısında dövüşen mücahitlerin sevabını da veriyor.” *Ve izâ darebehâ't-talaku*. “Çocuğu dünyaya getiriyor.” *Fe-lâ tedri'l-halâiku mâ le-hâ mine'l-ecri*. “Artık mahlukât bilmez ki ona verilen ecrin ne kadar miktar olduğunu.”

Ecrin ne miktar olduğunu kimse bilemez, mükafâtı o kadar büyük!

Fe-izâ veda'at kâne le-hâ bi-küllü massatin ev rad'atin. “Çocuk dünyaya geldi, annesini emiyor. Bunun her bir emmesinde.” *Ecrü nefsin tühyîhâ*. “Bir canı kurtarmış insanın, hayata kavuşturmuş insanın sevabı neyse o sevap veriliyor.” *Fe-izâ fetamet*. “Artık çocuk büyüdü süttten kesme zamanı, memeden kesme zamanı geldi, memeden kesildi. Kesildiği zaman da.” *Darebe'l-melekü alâ menki-beyhâ*. “Melek gelir hanımın böyle omuzlarına vurur.” *Ve kâle*. “Der ki.” *İste'nifî'l-amele*. “Şimdi anadan doğmuş gibisin, hiçbir günahın yok. Artık bundan sonra muhayyersin, nasıl istersen. İster günah kazan ister sevap kazan, ister amellerini yeniden yap artık.” derler.

Çok büyük mükâfâtlara mazhar olurlar.

Yine buyurulmuş;

« الْمَرْأَةُ إِذَا صَلَّتْ خَمْسَهَا، وَصَامَتْ شَهْرَهَا،
وَأَحْصَنَتْ فَرْجَهَا، وَأَطَاعَتْ بَعْضَهَا، فَلْتَدْخُلْ مِنْ
أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شَاءَتْ »

*el-Mer'etü izâ sallet hamsehâ, ve sâmet
şehrehâ, ve ehsanet fercehâ, ve etâat
ba'lehâ, fe'l-tedhul min eyyi ebvâbi'l-cenneti
şâet.*

f. İffetin Muhafazası

el-Mer'etü izâ sallet hamsehâ. “Bir kadın beş vakit namazını kıldığı müddetçe.” *Ve sâmet şehrahâ.* “Ramazan orucunu da tuttuğu takdirde.” *Ve ehsanet fercehâ.* “İffetini de muhafaza ettiği takdirde.”

İffetin muhafazası çok şeydir, iffetin muhafazasında çok dikkatli olmak lazımdır. İffetin muhafazası muhakkak zina hâli değildir. Evet zina yapmak istemektir ama zinanın mukaddemâtı vardır. Onun için Cenâb-ı Hak, ve

*lâ takrabu'z-zinâ*² diyor! “Zinayı yapmayın!” demiyor, “Zinaya yakın olmayın!” diyor.

Dikkat eder misiniz?

Ve lâ takrabû. “Garip olma!”

Niye?

ez-Zinâ. “Zinaya garip olma!”

Niçin?

Bakışlar, görüşler, sohbetler, temaslar filan insanın hâlini harekete getirir, bakarsın olmadık hadiseler meydana geliverir. Bunun için “İffetini muhafaza et.” demek bu gibi hadiselere meydan vermemek [demektir.]

“Bu gibi hadiselere meydan vermemek.”

Ve etâ'at ba'lehâ. “Bir de efendisine itaat ettiği müddetçe.”

Efendisinin sözünden dışarı çıkmıyor.

O çarşıya, hanım da sokağa!

Yok öyle şey!

Ancak efendisinin izni dairesinde olursa orada bed olur, bereket olur, rahatlık olur, yü-mün olur, lütuf olur, ihsan olur, feyiz olur, bereket olur, herşey olur.

Yalnız bir şey, meşhur bir hikâye var;

Bir demirci efendi varmış, sülâhâdan bir zât. Dermiş ki;

“İşte evdeki bereket benim sebebimden oluyor. Ben demir dövmek suretiyle helal kazanıyorum, günahlardan kaçınıyorum, haram işlemem, namazımda niyazımda iyiyim, bu evin bereketi ondan ileri geliyor.” demiş.

Hanım demiş ki;

“Hayır ondan ileri gelmiyor, senin bereketin benden ileri geliyor!”

Yapma yahu?

“Benden benden!” demiş, “Sen beni boş sanma!”

“Neden?” demiş.

“Eh, bak yarın gör bakalım, senin bereket mi benim bereket mi? demiş.

O gün eve saka maka veyahut o sokaktan geçen yemişçiler meyve verirlerken [hanım] kolunu şöyle sıvamış da, “Veriver bana.” demiş mesela, kolunu gösterivermiş.

Bu adam o gün, demire yapışırken demir yakıvermiş elini, o gün eli yanmış çalışamamış.

Akşama gelmiş demiş ki;

“Bugün iş göremedim yahu elim yandı.”

“Neden yandı biliyor musun?” demiş.

“Hayır!” demiş, işte kabahat oldu, demir şöyle oldu böyle oldu.

[Hanım] demiş;

“Ben elimi gösterdim de ondan Allah’ta senin elini yaktı.” demiş.

Bu acaip bir hikayedir ama ders alınacak bir hikayedir, ibret alınacak bir hikayedir. Hikayeleri sen hep boşa sanma.

Onun için;

Ve etâ’at ba’lehâ. “Hanım efendisine itaat ettiği müddetçe hanımdır. Efendisine itaat etmiyorsa o hanım hanım sayılmaz.”

O zaman diyor ki;

Fe’l-tedhul min eyyi ebvâbi’l-cenneti şâet. “Cennetin her kapısından isterse [giriş] serbest.”

Her kapının adamı ayrı cennette. Herkes sınıfına göre o kapıdan girecek cennet fakat bu hanım için, böyle bir hanım için Cenâb-ı Hak diyor ki, “Senin için her kapı serbest, hangi kapıdan istersen o kapıdan gir.” diyor ve kendisine imtiyaz veriliyor.

Min eyyi ebvâbi’l-cenneti şâet. “Hangisinden istersen.”

En güzeli de Firdevs cennetiymiş.

Allah hepimize Firdevs kapısını nasip etsin.

« الْمَرَضُ سَوْطٌ اللهُ فِي الْأَرْضِ، يُؤَدِّبُ بِهِ

عِبَادَهُ»

g. Allah Kullarını Hastalıkla Terbiye Eder

el-Meradu savtullahi fî'l-erdı yüeddibu bihî 'ibâdehû.

el-Meradu. “Maraz, hastalık.” *Savtullahi fî'l-erdı.* “Allah'ın yeryüzündeki bir kamçısıdır.”

“Hastalık Allahu Teâlâ'nın yeryüzünde bir kamçısıdır.” *Yüeddibu bi-hî 'ibâdehû.* “Kullarını bununla terbiye eder.”

Hastalık, demek terbiye için bize gelen maraz. Hatalarımızı, kusurlarımızı telafi edebilmemiz imkanını [veriyor;] düşün taşın ve sebebini anla, tevbe-i istiğfar et, vazgeç bu işten ki şifa bulasın.

Canım şimdi bizim doktor beylerin ilaçları çok, elhamdülillah iyi güzel oluyor.

Ama bu birçok paraların da gider, birçok da eziyetler çekersin. Asıl çare Allahu

Teâlâ'ya dönebilmek. Var bir kusurun, o kusurdan ileri gelmiştir.

Yok efendim, ekmeği şöyle yedim de, yemeği böyle yedim de, suyu da soğuk soğuk içtim oradan oldu.

Bunlar şirke kadar insanı götürür.

Her zaman içiyorduk soğuk suyu da olmuyordu da bugün neden oldu bu?

Her zaman terliyoruz da olmuyordu da bu sefer neden oldu?

İşte bir sebebi var.

Ha onun sebebi, Allahu Teâlâ insanı terbiye etmek için bir hastalık veriyor tabii. Sen onu Allah'tan bil de onun sebebini ara, ona karşı tevbe et, istiğfar et, "Aman yâ Rabbi! Bir daha yapmam!" de, bak çabucaktan kurtulursun.

«الْمَرِيضُ تَحَاتُّ خَطَايَاهُ كَمَا يَتَحَاتُّ وَرَقُ

الشَّجَرَةِ»

el-Merîdu tühâttü hatâyâhü kemâ yetehâttü veraku'ş-şecerati.

Bir çok ravileri de var. Ebû Yâlâ, Abdur-rezzak, Neseî, el-Bağavî, el-Bâverdî, Taberânî, Ebû Nuaym, Ziyâ el-Makdisî, Halid b. Abdullah'tan rivayet etmişler.

Demek hastalık geldiği vakitte bir sebep, “Bütün günahlarını döker.” diyor.

Ama hastalıktan kalktığı vakitte anasından doğmuş gibi kalkar. Bir nimettir o. Tevbe ederiz, tevbenin makbul olup olmadığını bilemeyiz.

Ettik tevbe ama acaba Allah kabul etti mi ki tevbemizi?

Tevbenin şartları var çünkü. Ettiğin hatayı bir daha yapmayacaksın, eğer hak hukuk varsa hak hukuku iâde edeceksin, namazların varsa kılınmamış onları kılmaya çalışacaksın, bu şartla ind-i ilâhî kabul olursa ne mutlu! Ama hastalık geldiği vakitte o Allahu Teâlâ'nın bir rahmeti, lütfu olarkten sabır neticesinde bunların hepsini affediyor Cenâb-ı Hak, mağfi-ret ediyor, günahlarından tamamıyla dökülmüş olarak kalkıyor.

“Yani sonbaharda ağaçlar yapraklarını nasıl dökerse, -temsil de böyle- hasta da hastalıktan kalkınca böyle günahlarından dökülmüş olarak kalkar.”

Nasıl ki ağaçlarda hiç yaprak kalmıyor kış gelince [tevbe edince de günahlar kalmaz].

«الْمِزْرُ كُلُّهُ حَرَامٌ أَبْيَضُهُ وَأَحْمَرُهُ وَأَسْوَدُهُ
وَأَخْضَرُهُ»

el-Mizzü küllühû harâmun ebyaduhû ve ahmeruhû ve esvedühû ve ahdaruhû.

Mizz, “Darı, darıdan yapılan boza.”

Bunun [için bazıları] dediler ki, bu boza Mısır bozasıdır. Bu, buradaki boza buna ait değil, Mısır’daki boza adamı sarhoş edercesine çokça içilirse sarhoş da edermiş diye. Fakat bizim memleketimizde de büyüklerimizden bir takım insanlar, muhterem zevât bu bozayı da içmemişler.

Niçin?

el-Mizzü küllühû harâmun. “Mizz [denilen şeyin] beyazı da, kırmızısı da, siyahı da, yeşili de hangi renkte olursa olsun [haramdır.]

Arpa suyundan ve darıdan yapılan bu gibi şeyleri içmekte ihtiyat etmişler ve içmemişler. Süt varken, ayran varken, güzel şerbetler varken, memleketimizde elhamdülillah hepsi bol, bundan kalkıp da böyle insanı sarhoş edici veya şüpheli olan [şeylerden kaçınmak lazım.

Şarhoş] etmese de şüphe mi var kendisinde, müslümanın şüpheden de şüpheli şeyden de kaçması lazım.

Onun için bu gibi şeylerden uzak olmak daha evladır.

Hatta ve hatta bugün bizim meyve sularımız da güzeldir. Güzeldir ama israf bakımına bakınca, günde on lira, on beş lira versin de bir kasa su alsın içsin, ona herkesin gücü yeter mi?

Sen içerken benim çocuk da imrenecek tabii, benim gücü yetecek mi ona?

Her gün dört tane şişe alsan beş lira eder. Beş lirayı ben her gün oraya verebilecek kudrette değilim ki! Benim çocuk da özenecek ben de özeneceğim. Binâenaleyh bu özenci önlemek için de varlıklı olan insanların da ihtiyatlı davranıp da bunları ya kimseye göstermeden evine soksun, içsin, veyahut da içmeyiversin o da nefsine sabrediversin.

Bunda ne fadâil var?

Üzüm var memleketimizde en iyisi, elmanın iyisi, portakalın iyisi, her şeyin iyisi var. Bunu kendi evinde pekâlâ yedin mi onun yapacağı meyve suyunun şeysinden daha ucuza, daha efdali, daha temiz. O orada şeylerde

saklamak ve birçok şeylerden geçmek suretiyle tabiatıyla bu hassaslığı da kaybediyor.

Bunu da okuyalım da burada kalsın;

«الْمَرْءُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ، وَلَا خَيْرَ فِي صُحْبَةِ مَنْ لَا يَرَى لَكَ مِنَ الْخَيْرِ مِثْلَ الَّذِي تَرَى لَهُ»

el-Mer'u 'alâ dîni halîlihî, ve lâ hayra fî-suhbeti men lâ yerâ leke mine'l-hayri misle'llezî terâ le-hû.

“Kişi ‘alâ dîni halîlihî.”

Bak şimdi hatırıma geliverdi. Ben ilk hocalık şeysinde [vazifesinde], hatiplik yaptığım bir camide bu hadisi okuduğum vakit, orada dinleyen bir hocaefendi varmış, onu bana ver dedi, o hadisi. Duymamış demek ki, yazdık verdik kendisine.

h. Kişi dostunun dini üzerinedir

Şimdi burada aynen geliyor;

“Kişi dostunun dini üzerinedir.”

Çok kıymetli bir söz, kişi dostunun dini üzerinedir! Dostun hangi dindeyse sen de on-dansın.

Ama sen çok, o ayrı sen ayrı tabii.

Dostum gavurdur, faraza, ne yapalım şimdi?

el-Mer'u 'alâ dîni halîlihî. Bu tâbiri izahat varsa söylesin. *Din*, dindir, *halil*, dosttur. Dostun dini neyse kişi de o dindedir. Çok acib, çok ibretli bir derstir.

Hazreti Abbas'a sormuşlar; “Efendim, bir adam var, beş vakit namazında niyazında, şöyle böyle ama konuştuğu insanlar hep yaramaz insanlar.” demişler.

“Neticede yeri cehennemdir.” demiş.

“Yapma yahu!” demişler.

“Evet!” demiş, “O arkadaş onu çekecek oraya götürecektir.” demiş.

Kötü adamlar madem ki onun dostudur, o dostu onu kendi hâline benzetecek. Onun için derler ki;

“Kişiyi öğrenmek istiyorsan dostlarına bak, kimlerle konuşuyor? Kimlerle oturup kalkıyor? Onun hâli meydana çıkar.”

İyi kimselerle oturup kalkıyorsa bu iyi insandır.

Hatta demişler ki;

“Bir adam var kötüdür, yani çok eksiklikleri var, noksanlıkları var fakat hep iyi insanlarla oturup kalkar.” demişler.

Ona da, “O da cennettedir.” demiş.

Neden?

O iyilikler, o iyi adamlar onu çekecekler iyiliğe, netice itibarıyla iyiliğe götürecekler.

Onun için;

el-Mer'u 'alâ dîni halîlihî, ve lâ hayra fî-suhbeti men lâ yerâ leke mine'l-hayri misle'llezî terâ le-hû.

“Dostluk tasavvur olunmaz.” diyor.

Lâ yutasavvaru illâ fi'l-muvâfakati'd-dîniyye. “Ancak din işlerinde uygunluk yapabildiğin takdirde arkadaşına, onunla dost olabilirsin.”

Sana dinde uymuyorsa onunla olan dostluk dostluk sayılmaz.

Onun için;

﴿الْأَخْلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا

الْمُتَّقِينَ﴾

*el-Ehillâu yevmeizin ba'duhum li-ba'dın 'adüvvün illâ'l-müttekîne.*³

el-Ehillâu. “Dostlar.” *Yevmeizin.* “O kıyâmet gününde.” *Adüvvün illâ'l-müttekîne.* O gün o dostlar ki dinden hariç hallerde birbir-

leriyle dost olmuşlar. Mesela sarhoşların birbirleriyle dostlukları vardır, başka insanların dostlukları vardır.

“Fakat bu dostluklar.” *el-Ehillâu yevmeizîn ba’duhum li-ba’dîn ‘adüvvün.* “O gün kıyamet gününde hep birbirlerine düşman olacaklar.”

Niçin?

Dostluğu hakîki değil, menfaat için yapılmış dostluklardır. Menfaatler için yapılan dostluklar ise zarardan ibarettir ve âhirette pişman olur. Biribirlerini tenkit ederekten ümüklerine sarılacaklar, ellerine sarılacaklar, çeşitli hallerle, “Keşke bununla dost olmasaydım!” diyerekten nedâmetler ve pişmanlıklar arz edecekler.

Onun için sen evvela dostunu tayin et, kiminle dost olabilirsin?

Mutlaka dinini iyi bilen ve dinini iyice hürmet, riâyet eden bir kişiyi kendine dost seçebilirsen bu senin için bir bahtiyarlıktır. Maa-zallah bunun yerine dinsizleri kendine bahtiyar ve dost edersen bu da senin aleyhinde büyük bir felakettir.

Şu ikiyi de söylemeden geçemeyeceğiz yine, pek önemli bir konu;

«الْمَسْأَلَةُ أَنْ تَرْفَعَ يَدَيْكَ حَذْوَ مَنْكِبَيْكَ،
وَإِلِاسْتِغْفَارُ أَنْ تُشِيرَ بِأَصْبُعٍ وَاحِدَةٍ، وَالِابْتِهَالُ
أَنْ تَمُدَّ يَدَيْكَ جَمِيعًا»

el-Mes'eletü en terfe'a yedeyke hazve menkibeyke, ve'l-istiğfâru en-tüşîra bi-esbu'in vâhidetin, ve'l-ibtihâlü en-temudde yedeyke cemîan.

el-Mes'eletü. “Dua ediyoruz.” *En terfe'a yedeyke.* Şimdi burada çok çeşitli yalvarmalar var.

Allah kusurlarımızı affetsin.

Kimisi böyle tutar ellerini, “Benim hocam böyle dedi.” diyor, ne desen dinlemez artık, bundan ayıramazsın. Kimisi işte böyle yapıyor, kimisi başka türlü yapıyor.

Burada bakın Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* ne diyor?

el-Meseletü en terfe'a yedeyke. “Yedeyk” iki el. “Ellerini böyle kaldıracaksın.” *Hızve menkibeyke.* “Şu omuzların hizasına.”

Çünkü istemenin bir şeyi var, böyle hiç yani ne diyeceğini bilemeyecek bir şekilde,

“Verirsen ver vermezszen verme!” gibi olan istekler istek sayılmaz. İsyetince candan istemek lazım ve aşk ile istemek lazım.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

